

ПРОЛОГ

11 РОКІВ ТОМУ

На комірі його сорочки слід від помади. Вона бачить його. Але нічого не каже. Просто стоїть і легенько погойдую заплакану дитину вгору-вниз, що нагадує рух швейної голки, яка строчить тканину. Вона слухає його недолугі побрехеньки, ті самі байдужні «*вибач, що так пізно, але*», які той повторює майже щовечора. Певно, він має їх цілу колекцію і застосовує почергово: перешкода на автостраді, у колеги поламався автомобіль, затримався на дзвінку із сердитим власником страховки, якому не виплатили компенсації за пожежу в домі через нестачу необхідних документів. Що більше в його виправданнях деталей, то дужче вона переконується в чоловічій зраді. Та однаково нічого не каже. Коли пробує натиснути на нього, він злиться. Переводить усе на неї. «*Ти хочеш сказати, що я брешу?*» Саме тому вона не зачіпає тієї теми. До того ж влаштувати йому скандал через слід від помади — це з її боку подвійні стандарти.

— Усе гаразд, — каже вона, відвертаючи погляд від помади.

Вони разом вечеряють. Дивляться телевізор.

Пізніше того вечора вона вкладає дитину спати, погодувавши в останню хвилину, щоб та не прокинулася від голоду, поки її не буде.

Каже йому, що йде на пробіжку.

— Зараз? — дивується він. Уже перевалило за десяту, коли вона виходить зі спальні в спортивному одязі і взутті.

— А чом би й ні? — відказує вона.

Він надто довго дивиться на неї, його вираз незрозумілий.

— Коли люди роблять подібні глупства, їх завжди знаходять мертвими.

Вона не розуміє, як сприймати його слова: він має на увазі нічні пробіжки наодинці чи подружню зраду? Переконує себе, що перше.

Вона ковтає густу слину. Вона чекала цього весь день. Вона вже все вирішила.

— А коли ще мені бігати?

Увесь день вона сидить удома з дитиною. У неї немає часу на себе.

Він знизує плечима.

— Роби як знаєш. — Підводиться з канапи й потягується. Іде спати.

Вона виходить через парадні двері й залишає їх незамкненими, щоб не брати із собою ключів. Вона біжить уздовж першого кварталу, щоб він міг бачити її, якщо стежитиме з вікна.

На розі зупиняється й надсилає повідомлення: «*Скоро буду*».

Відповідь: «*До зустрічі*».

Вона видаляє з телефона їхнє листування. Може, чоловік теж уже розкусив її? Може, те, що вона робить, не менш очевидно, ніж помада на його сорочці? Ні, вона так не думає. Її чоловік запальний. Якби він запідозрив, що вона вислизає з дому переспати з малознайомим чоловіком на парковці Четвертої авеню, де вулиця закінчується тупиком за сотню футів від найближчого будинку, то вже давно побив би її мало не до смерті.

Вона крокує вулицею. Ніч тиха. Це єдиний час доби, що вона чекає з нетерпінням, у передчутті зустрічі із чоловіком,

якого майже не знає та який ненадовго її задовольнить, щоб їй стало краще.

Він не перший, з ким вона зраджує. І не останній.

Після народження дитини вона намагалася це покинути, намагалася бути вірною, але це не вартувало витрачених зусиль.

Чоловік назвався Семом. Вона не надто йому вірила. Вона час до часу зустрічалася з ним ось уже кілька місяців, коли комусь із них припікало. Ба більше, вона познайомилася з ним, коли була вагітна. Деяких чоловіків це заводило. З ним вона почувалася сексуальною, навіть попри зайву вагу, чого не відбувалося з її чоловіком.

Як і вона, «Сем» одружений. І він не єдиний, з ким вона скаче в гречку.

Усі ті рази, коли вони разом, «Сем» знімає обручку й залишає її на панелі приладів, наче це якось применшує їхні зради. Вона так не робить. У неї немає почуття провини. Вона переконала себе, що в її діях винен чоловік. Це чесна відплата.

Небо всіяне зорями. Вона якийсь час роздивляється їх, знаходить Венеру. Ніч холодна, її руки вкриваються сиротами. Вона думає про його автомобіль, як тепло їй буде всередині.

Вона, задерши голову, дивиться на небо, аж раптом чує позаду чиєсь наближення. Різко обертається, прочісує поглядом вулицю, але бачить темну порожнечу. Списує той звук на якусь дику тваринку, що копірсається в смітнику, однак сумніви закрадаються. Вона відвертається, рушає з місця, пришвидшує крок. Вона не з лякливих, утім, починає замислюватися про різні «а що, як». А що, як чоловік запідозрив її, що, як він стежить за нею, що, як він знає?

Вона запевняє себе, що той нічого не знає. Не може знати. Брехати вона вміє добре: навчилася не виказувати себе.

А що, як дізналася дружина?

Вона не певна, що саме «Сем» розповідає дружині, коли йде з дому. Вони про таке не говорять. Вони взагалі мало говорять, за винятком хіба що кількох вступних фраз, щоб розпалити одне одного.

«Яка ж ти красива».

«Я чекала цього весь день».

Вони не закохані. Ніхто з них не збирається найближчим часом іти від чоловіка чи дружини. Нічого подібного. Для неї це форма уникнення дійсності, вивільнення, помсти.

Знову якийсь шум. Вона вкотре озирвається — цього разу на правду налякана, — але нічого не бачить. Починає нервувати. Не може здихатися відчуття, мовби за нею спостерігають.

Вона починає бігти, та невдовзі перечіпається через розв'язану шнурівку. Вона незграбна й стривожена, їй хочеться бути в автомобілі з ним, а не самій посеред вулиці. Надворі темно, надто темно.

Краєм ока вона вловлює якийсь рух. Тут щось є? *Хтось є?*

— Хто тут? — питає.

Ніч тиха. Ніхто не відповідає.

Вона намагається відволіктися думками про нього, про його теплі ніжні руки на її тілі.

Схиляється зав'язати шнурівку. Позаду чути якийсь шум. Коли вона озирвається цього разу, на обрії з'являється світло автомобільних фар, що стрімко наближається. Часу сховатися немає.

ДЕЛАЙЛА

НАШ ЧАС

Я чую кроки. Хтось рухається над моєю головою. Простежую очима за звуком, але нічого нісінько не бачу, адже то лише кроки. Вони нічого не важать, одначе від самого звуку пришвидшується моє серцебиття, трясуться ноги й наче серце пульсує в шиї.

Це наближається леді, я певна, бо вона ходить босоніж, а чоловік — завжди у взутті. А ще її кроки легші, ніж у нього. Вона не гукає по підлозі так, як чоловік. Його кроки гучні та глухі, ніби гуркіт грому посеред ночі.

Чоловік теж нагорі, бо я чую, як леді розмовляє з ним. Чую її противний роздратований голос, який каже, що пора дати нам їсти. Вона промовляє це так, наче її розлютило щось, що ми зробили, хоча я не пригадую, чи ми щось робили.

На вершечку сходів відмикається засув. Двері різко відчиняються, впускаючи клаптик світла, який ріже мені очі. Я примружуюся, бачу її в тому брудному халаті й брудних капцях, бачу її худі, вкриті синцями ноги з бугристими колінами. У неї скуйовджене волосся. На обличчі — сердитий вираз. Вона злоститься, бо мусить годувати мене й Гаса.

Леді згинається і з брязкотом кидає щось на підлогу. Якщо й помічає мене, заховану в темряві, то не подає жодних знаків.

Місце, де нас тримають, має форму коробки. Чотири стіни й сходи нагору посередині. Я знаю, бо в пошуках виходу власними руками обмацала кожнісінький дюйм цих шорстких нерівних стін. Я порахувала кількість кроків з одного

кутка в інший. Їх приблизно п'ятнадцять, залежно від розміру моїх стоп, їхнього збільшення чи зменшення. А мої стопи таки збільшилися, бо туфлі, у яких я прийшла, стали затісними. Вони вже давно замалі, тож ледве можу втиснути в них великий палець. Я більше не ношу тут взуття. Припинила взувати туфлі, коли від них почали боліти ноги. У мене один комплект одягу. Не знаю, звідки він узявся, але це не той одяг, у якому я сюди прийшла. Той давно мені замалий, тому леді принесла новий. Через одяг вона злостилася так само, як через потребу годувати мене й Гаса.

Я щодня ношу той самий одяг. Достеменно не знаю, який у нього вигляд, адже тут геть темно. Та відчуваю, що це мішкуваті штани й сорочка із закороткими рукавами, бо я постійно намагаюсь обсмикнути їх, коли мені холодно. Коли мій сморід досягає носа леді, вона примушує мене стояти голою на холоді на очах у Гаса, поки пере мої штани й сорочку. Водночас вона примовляє, що я «*маленька невдячна сучка*», бо вона зла, що доводиться прати мій одяг.

Тут непроникна темрява. Така чорна, що навіть очі не можуть до неї звикнути. Час до часу я проводжу рукою перед очима. Видивляюся рух, але не бачу його. Якби не знала, то могла би подумати, що руки немає, що вона якось відірвалася й покинула моє тіло. Однак тоді було би боляче й багато крові. Не те щоб я змогла розгледіти кров у доколишній темноті, проте відчувала б її вогкість на дотик. Я відчувала би біль, якби рука відривалася від мого тіла.

Іноді ми з Гасом гралися в боягузів. У темряві ми переходили від однієї стіни до іншої, щоби перевірити, хто радше спасує, ніж вріжеться в стіну. За правилами, ми мали тримати руки вздовж тіла. Виставляти їх уперед і намацувати шлях вважалося шахрайством.

Леді гукає з вершечка сходів, її голос колючий, як шипи на трояндових кущах.

— Тут вам не ресторан, а я не офіціантка. Якщо хочете їсти, то самі піднімайтеся й забирайте їжу, — каже вона й грюкає дверима. Клацає замок, знову чути кроки, які віддаляються.

Леді не завдавала б собі клопоту годувати нас із Гасом, та її примушує чоловік, бо він *не хоче мати крові на своїх руках*. Я вже чула, як він це промовляв. Довгий час я намагалась утримуватися від їжі, але від того слабнула й мені паморочилося в голові. Далі біль у шлунку робився таким нестерпним, що я мусила щось з'їсти. Зрозуміла, що має бути кращий спосіб померти, аніж від голоду. І це дуже боліло.

Але то було до появи Гаса. Коли він прийшов, я більше не хотіла помирати, адже якби померла, то він би залишився сам. А я не хотіла, щоб Гас був у цьому місці на самоті.

Я підводжуся з підлоги. Вона тверда, як камінь, і холодна. Така тверда, що коли довго сиджу на одному місці, то потім не відчуваю свого заду. Спочатку він затерпає, а далі починає тремтіти. Мої ноги втомлені, і це якесь безглуздя, адже вони майже весь час нерухомі. У них немає причин для втоми, та, думаю, саме тому вони такі втомлені. Вони геть забули, як ходити й бігати.

Я човгаю до вершечка сходів, важко переставляючи ноги. До цієї кімнати, де тримають нас із Гасом, не проникає світло. Ми під землею. Тут немає вікон і навіть під дверима не видно світляної смужки. Чоловік і леді, які мешкають нагорі, забирають усе світло собі, не ділячись навіть дрібкою зі мною і Гасом.

Я намагаюся сходити й підіймаюся. Я вже багато разів це робила, тому знаю, куди йти. Рахую сходинок. Їх дванадцять. Вони зроблені з такого шорсткого дерева, що іноді мені в ноги потрапляють скалки. Я ніколи не бачила тих скалок, але відчуваю, як вони колються. Я знаю, що вони в моїй шкірі. Колись мама пінцетом виймала мені скалки з рук і ніг. Я уявляю, що ці скалки житимуть у моєму тілі довіку,

і замислююся: вони згодом самі відпадуть або ж залишаться на місці й потроху перетворять мене на дикобраза?

На вершечку сходів чекає спільна для нас із Гасом собача миска. Її я теж не бачу, однак намагаюся руками гладенькі заокруглені краї. Колись у цьому домі був пес. Та більше немає. Пес кудись зник. Раніше я чула його гавкіт. Чула дряпання його кігтів по стелі наді мною і вірила, що котрогось дня пес відчинить двері й випустить мене. Або з'їсть мене живо, бо, судячи зі звуків, то був великий злий пес.

Леді не любила, коли він гавкав. Вона казала чоловікові заткнути йому пельку — «*або ти його втихомириши, або це зроблю я*», — а одного дня гавкіт і дряпання припинилися, і тепер пса немає. Я ніколи не бачила його на власні очі, але через гучний гавкіт уявляла собі великого червоного пса Кліффорда¹.

У собачій мисці якась каша, схожа на вівсянку. Я несучу її донизу. Сідаю на холодну тверду підлогу, прихиливаюся до бетонної стіни. Пропоную кашу Гасу, утім, він відмовляється. Запевняє, що не голодний. Я пробую їсти, але на смак та каша паскудна. Таке відчуття, ніби мої нутрощі викинуть її назовні. Проте я однаково їм далі, хоча з кожним новим шматком мені дедалі важче ковтати. Доводиться себе примушувати. Я роблю це, щоби пізніше не болів шлунок, бо хтозна, коли леді знову принесе нам їжу. Мій рот наповнюється слиною, як у тих випадках, коли от-от знудить. Я давлюсь кашею, блювотиння підіймається мені до горла, та я ковтаю його. Намагаюся змусити Гаса трохи поїсти, але він знову відмовляється. Не можу його звинувачувати. Часом голодувати краще, ніж їсти те, що дає леді.

Вони поставили нам із Гасом невеличкий туалет. Там ми робимо свої справи в темряві, сподіваючись, що ані чоловік,

¹ В американського письменника Нормана Брідвелла є серія дитячих книжок «Великий червоний пес Кліффорд». — *Тут і далі прим. пер.*